

JAARVERSLAG 2018

INHOUDSOPGAVE

Jaarverslag

Bestuursverslag	1
-----------------	---

Jaarrekening

Balans per 31 december 2018	13
Staat van baten en lasten 2018	15
Toelichting algemeen	16
Toelichting op de balans	18
Toelichting op de staat van baten en lasten	21
Ondertekening van de jaarrekening	24

Overige gegevens

Overige gegevens	25
Controleverklaring	26

Aanvullende gegevens en specificaties

Staat van obligaties, agio en rente 2018	31
Overzicht mogelijke verplichtingen uit borgovereenkomsten	32

BESTUURSVERSLAG

Over de Stichting Waarborgfonds MBO

De Stichting Waarborgfonds MBO, statutair gevestigd te Woerden, is opgericht bij notariële akte d.d. 5 november 1997 en is ingeschreven in het handelsregister onder nummer 41266214.

De Stichting heeft ten doel zich borg te stellen ten gunste van geldgevers van geldleningen voor huisvesting, die zijn of worden verkregen door de overheid bekostigde onderwijsinstellingen binnen de MBO sector. Zij houdt daartoe een onafhankelijk functionerend fonds in stand en verleent onder voorwaarden borgstellingen.

De Stichting verkrijgt haar middelen uit de opbrengsten gegenereerd uit een eenmalige rijksbijdrage van € 9,98 miljoen (het zogenoemde waarborgdepot) en uit bijdragen van instellingen op grond van afgegeven borgingen. Het exploitatiesaldo van de Stichting wordt conform de statuten toegevoegd aan het vermogen. Het vermogen wordt, overeenkomstig het beleggingsstatuut, risicomijdend belegd. Hetgeen inhoudt dat voor beleggingen een rating van tenminste A+ of daaraan gelijkwaardig wordt aangehouden bij de initiële investering. Bij liquidatie van de Stichting wordt ingevolge art. 16 lid 3 van de statuten een batig overschot uitgekeerd aan de aangeslotenen.

Als borginstelling behartigt de Stichting de belangen van alle bekostigde ROC's, AOC's en Vakinstellingen. Onderwijsinstellingen investeren, vanwege hun maatschappelijke verantwoordelijkheid, in goede locaties en huisvesting hetgeen voor de continuïteit van het onderwijs van grote waarde is. Stichting Waarborgfonds MBO is zich daarvan bewust en stelt daarom goede relaties met MBO-instellingen en financiële instellingen centraal.

Instellingen trekken ten behoeve van hun huisvestingsvoorzieningen (aanschaf, bouw, verduurzaming) vreemd vermogen aan. De Stichting geeft daarbij een mogelijkheid dit, vanwege de grote mate van zekerheid die een borgstelling biedt, onder gunstiger voorwaarden te realiseren. Dit vertaalt zich in een lagere rentevergoeding van de aan te trekken leningen, dan zonder borging gerealiseerd kan worden. Dit wordt vooral veroorzaakt door de gunstige rating (Aa1 stable, Moody's) die de Stichting Waarborgfonds MBO heeft verkregen (zie pag. 4).

De dagelijkse werkzaamheden van de Stichting Waarborgfonds MBO zijn ondergebracht bij Exté Management Support B.V., een extern ondersteuningsbureau. Het waarborgfonds heeft geen "eigen" personeel in dienst.

Borgstellingstructuur

Aansluiting bij de Stichting is als een subsidievoorwaarde voor alle MBO-bekostigde instellingen vastgelegd in de Wet Educatie en Beroepsonderwijs.

Bij de overdracht van de verantwoordelijkheid voor huisvesting van de toenmalige ministers van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen en Landbouw, Natuurbeheer en Visserij naar de instellingen is bepaald dat leningen voortvloeiend uit de overdracht, zonder verdere voorwaarden, konden worden geborgd; dit is het zogenoemde A-traject. Dergelijke borgingen zijn kosteloos verstrekt. Voor leningen in verband met huisvesting op een later tijdstip wordt onder meer de financiële positie van de aanvragende instelling door de Stichting beoordeeld, alvorens tot borging over te gaan. Dit wordt het B-traject genoemd. Voor deze borgingen dient een éénmalige bijdrage van 0,5% (disagio) van het geborgde bedrag ten gunste van de Stichting te worden afgedragen.

Indien de Stichting tot borging overgaat dient de lening op grond van haar statuten aan voorwaarden te voldoen. De looptijd dient in beginsel minimaal 10 jaar te zijn en er moet sprake zijn van lineaire aflossing. Bovendien is een vaste rente (eventueel door middel van een rente-instrument) een vereiste.

Ultimo december 2018 heeft de Stichting zich als borg verbonden voor leningen met een oorspronkelijke nominale waarde van in totaal € 766 miljoen (huidig openstaand saldo van de opgenomen leningen € 418 miljoen). Ter vergelijking: de omvang van de langlopende leningen in de sector beliep ultimo 2017 € 1.024 miljoen (bron: DUO). Van de geborgde leningen is € 43 miljoen verstrekt in het kader van het bovengenoemde A-traject en € 723 miljoen in het kader van het B-traject.

Sinds de oprichting van het waarborgfonds in 1997 is geen beroep gedaan op de borgingsconstructie.

Verslag van de werkzaamheden in 2018

Bestuursvergaderingen

Het bestuur heeft in 2018 zes keer vergaderd. In de vergaderingen wordt aandacht besteed aan de ontwikkelingen in de MBO sector. Tevens worden vragen en verzoeken vanuit de instellingen besproken, contacten met externe partijen zoals banken en relevante informatie vanuit de geborgde instellingen. In het bijzonder wordt aandacht besteed aan de ontwikkeling van de financiële positie van geborgde instellingen en van de sector als geheel. Ook worden geplande bezoeken aan instellingen voorbereid.

Tijdens de vergaderingen wordt het bestuur door een beleidsmedewerker van de MBO-raad geïnformeerd over relevante ontwikkelingen in de sector, waaronder de bekostiging door het ministerie van OC&W.

In een afzonderlijke vergadering zijn de jaarverslagen en andere documenten van de geborgde instellingen besproken. Dit vindt jaarlijks plaats in het kader van de monitoring van de instellingen.

Deze monitoring maakt deel uit van de bewaking van de risico's die het waarborgfonds loopt uit hoofde van de afgegeven borgstellingen.

Buiten de reguliere vergaderingen om worden actuele zaken, die geen uitstel dulden, door het bestuur besproken, dan wel vindt nadere afstemming plaats.

Commissie van Afgevaardigden

Bij het wijzigen van de statuten van het waarborgfonds in 2016 is de Commissie van Afgevaardigden (CvA) gevormd. Deze commissie, waarvan de leden worden benoemd door de MBO Raad, vormt de schakel tussen het waarborgfonds en de aangeslotenen (de bekostigde instellingen

Met de CvA vinden jaarlijks minimaal twee vergaderingen plaats. In 2018 heeft het bestuur tweemaal met de CvA vergaderd. Daarbij is onder meer gesproken over:

- De relatie tussen het waarborgfonds en de CvA en de afbakening van verantwoordelijkheden
- Het nut van het waarborgfonds voor de sector
- Het jaarverslag over 2017
- De voortgang bij het vestigen van privaatieve last bij geborgde instellingen
- Schatkistbankieren in combinatie met borging
- Algemene ontwikkelingen in de sector en risico's
- De statutaire samenstelling en procedure voor aanstelling van bestuursleden van het Waarborgfonds

De contacten met de CvA worden door het waarborgfonds als zeer nuttig ervaren om voeling te houden met de ontwikkelingen bij de instellingen en binnen de sector als geheel.

Contacten met individuele instellingen

Instellingen kunnen bij het waarborgfonds terecht voor vragen over financiering. Ook in 2018 hebben diverse instellingen van deze mogelijkheid gebruikt gemaakt. Het waarborgfonds is er een voorstander van om in een vroeg stadium bij financieringsvraagstukken te worden betrokken. Dit kan het financieringstraject bespoedigen. Het waarborgfonds is instellingen graag van dienst bij het afwegen van de mogelijkheden. Gezien de onafhankelijke positie van het Waarborgfonds is zij daarbij in staat het proces soepeler te laten verlopen en biedt een borging mogelijkheden om gunstiger voorwaarden te realiseren.

Evenals in vorige jaren heeft het waarborgfonds instellingen geadviseerd bij geschillen met banken over leningen die in combinatie met renteswaps zijn afgesloten, met name waar opslagverhogingen zijn doorgevoerd.

Het bestuur hecht aan een goed persoonlijk contact met geborgde instellingen en legt daarom bestuursbezoeken af waar zij geïnformeerd wordt over diverse ontwikkelingen op het gebied van het onderwijs, de kwaliteit en de financiële positie, alsmede mogelijke financierings- en huisvestingsbehoeften. Dergelijke bezoeken worden als bijzonder nuttig ervaren. In 2018 hebben acht van dergelijke bezoeken plaatsgevonden.

Naast deze algemene bezoeken aan instellingen vinden er specifieke bezoeken aan instellingen plaats. Dit kan zijn naar aanleiding van een (mogelijk) borgingsverzoek of wanneer sprake is van vraagstukken die de aandacht vragen.

Voortgang vestigen privatieve last

In 2016 heeft de vergadering van aangeslotenen ingestemd met het vestigen van privatieve last ten gunste van het waarborgfonds voor alle nieuwe borgstellingen. Daarbij is ook afgesproken dit voor de reeds gesloten borgstellingen te doen. Deze privatieve last houdt in dat de huidige positieve-negatieve hypotheekverklaring zoals die besloten is in de borgovereenkomsten ook daadwerkelijk leidt tot een aantekening in het kadaster. Hiermee wordt voorkomen dat afgegeven zekerheden aan de Stichting zonder instemming teniet worden gedaan.

Het waarborgfonds heeft in 2018 bij veel instellingen het vestigen van de privatieve last in gang gezet. Het streven is om dit traject in 2019 af te ronden zodat eind 2019 bij alle geborgde instellingen privatieve last is gevestigd. Per ultimo 2018 was bij 8 van de 26 geborgde instellingen de privatieve last bij notariële akte gevestigd. Dit betreft ca. 56% van de openstaande borgingen. Bij 7 instellingen loopt de procedure op dit moment (35% van de openstaande borgingen).

Kredietwaardigheid van het waarborgfonds: de rating bij Moody's

De medio 2008 verworven rating is voor instellingen en voor financiers van belang. De rating is in 2018 (Credit Opinion Moody's juli 2018) gecontinueerd op het hoge niveau van Aa1, stable outlook. Het gevolg van deze rating is dat de aangesloten instellingen tegen aantrekkelijker tarieven kunnen lenen.

Aan de huidige rating hebben onder meer de volgende omstandigheden bijgedragen:

- De sterke relatie van het Waarborgfonds met en het toezicht van de overheid op de MBO-sector.
- De gezonde principes waarop zowel het Waarborgfonds als de sector zelf hun bedrijfsvoering beheersen.
- De jaarlijkse monitoring van de instellingen.
- Voldoende draagkracht binnen de sector en de mogelijkheid van het Waarborgfonds bij calamiteiten gelden te genereren.

15 MAART 2019

Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

Moody's beschouwt de combinatie van het inzicht dat bestaat in de sector, het eigen vermogen van de Stichting en de contractuele mogelijkheid om de bijdrage van instellingen in te roepen afdoende om in mogelijke aanspraken op de Stichting te voorzien.

Moody's tekent wel aan dat een mogelijke neerwaartse waardering van de Staat der Nederlanden gevolgen kan hebben voor de rating van het fonds.

Jaarlijks bespreekt het bestuur met de rating agency Moody's de financiële situatie en de risico's van het waarborgfonds in het kader van de jaarlijkse herbeoordeling van de rating. De credit opinion van Moody's is te vinden op de website van het waarborgfonds: www.waarborgfonds-mbo.nl.

De totale in 2018 toegekende rijksbijdrage voor de sector (ROC's AOC's en Vakinstellingen) bedraagt rond € 4,6 miljard. In potentie biedt dit geldverstrekkers een additionele zekerheid van rond € 92 miljoen per jaar als gevolg van de maximale 2% bijdrage (van de Rijksbijdrage) die alle aangesloten instellingen jaarlijks moeten leveren indien het vermogen van de Stichting daalt onder het garantievermogen van rond € 9,98 miljoen.

Ontwikkeling borgstellingen

In 2018 zijn evenals in 2017 door de Stichting geen nieuwe leningen geborgd. Als gevolg van aflossingen is de totale schuldrest van de geborgde leningen in 2018 gedaald met ca € 44 miljoen tot ca € 418 miljoen. Ter vergelijking: de omvang van de langlopende leningen in de sector beliep ultimo 2017 € 1.024 miljoen (bron: DUO). Inmiddels lopen enige borgingstrajecten waardoor in 2019 een toename van de omvang van borgstellingen wordt verwacht. Vanwege de toekomstige omzetting van geborgde leningen naar een andere financier zijn vastrentende leningen in vorige jaren gefixeerd tot een bedrag van € 20 miljoen. Dit betekent dat in jaren voor 2018 forward-start leningen zijn geborgd waarvan de opname in 2019 plaats zal vinden.

Van de geborgde leningen is € 43 miljoen verstrekt in het kader van het A-traject en € 723 miljoen in het kader van het B-traject.

Per 31 december is de verdeling van de borgstellingen in grootteklassen als volgt:

Omvang borging	2018		2017	
	Aantal instellingen	Totaal omvang	Aantal instellingen	Totaal omvang
< 5 mln	8	18.730.053	5	8.191.461
5-10 mln	8	52.211.924	11	72.120.338
10-20 mln	4	65.522.686	2	29.933.790
20-50 mln	3	96.438.498	4	92.118.496
> 50 mln	3	185.817.116	4	261.249.830
	26	418.720.276	26	463.613.915

15 MAART 2019

Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

Schatkistbankieren en borging

MBO-instellingen hebben verschillende mogelijkheden om in hun financieringsbehoefte te voorzien, namelijk:

- Bancaire financiering op basis van hypothecaire zekerheid
- Bancaire financiering met borging door het waarborgfonds MBO
- Financiering via geïntegreerd middelenbeheer (schatkistbankieren)

Vanwege de voorrang die het Ministerie van Financiën bedingt bij de inning van vorderingen uit hoofde van geïntegreerd middelenbeheer werd het samengaan van borging en schatkistbankieren binnen één instelling tot voor kort ongewenst geacht en kon om die reden geen borging van financiering plaatsvinden. Het bestuur heeft echter in februari 2018 besloten ook de borging open te stellen voor financieringen van huisvesting voor instellingen die naast de schatkist gebruik willen maken van een borgstelling voor een bancaire financiering. In dergelijke gevallen is het wel noodzakelijk dat ten behoeve van het Waarborgfonds een recht van eerste hypotheek van voldoende omvang wordt gevestigd op de onroerende zaken van de instelling.

Beleggingen

De ontwikkeling van de beleggingsportefeuille en het prudente beleggingsbeleid van het fonds zijn ook in 2018 belangrijke items voor het bestuur geweest. De afgelopen jaren heeft dit beleid zijn vruchten afgeworpen. Het Waarborgfonds hecht zeer aan het risicomijdend uitzetten van de gelden die haar door de instellingen en de Rijksoverheid ter beschikking zijn gesteld en beschouwt dat ook als één van haar taken. Daarbij is de adviesfunctie van een vermogensbeheerder van groot belang.

Vanwege de zeer geringe rendementen op nieuwe risicomijdende beleggingen is er evenals voorgaande jaren voor gekozen de vrijgekomen middelen uit lossingen of lichten ook te beleggen via ASR (vermogensbeheer) in deposito's en leningen aan lagere overheden, beiden voorzien van een AAA-rating. Gezien de huidige lage rendementen van veilige obligaties is de Stichting alert op nieuwe beleggingsmogelijkheden, overigens zonder het risico te laten toenemen.

In 2017 is, met goedkeuring van de Commissie van Afgevaardigden, een nieuw beleggingsstatuut vastgesteld, dat onder voorwaarden ook beleggingen mogelijk maakt in andere producten waaronder Nederlandse Hypotheekfondsen. In 2018 is een bedrag van € 2 miljoen in dit fonds belegd. Met deze belegging wordt beoogd om binnen het risicomijdende beleggingsbeleid het totale rendement wat te verhogen. Een deel van de beleggingen ter grootte van het oorspronkelijke waarborgdepot wordt belegd binnen de grenzen van de Regeling beleggen en belenen van het ministerie van OC&W.

De huidige beleggingsportefeuille kent de volgende samenstelling naar hoogte van de rating:

<u>% van de portefeuille</u>	<u>rating</u>
51,0 %	AAA
31,1 %	AA
16,0 %	A
1,8 %	BBB

In de beschouwing over de financiële positie van het waarborgfonds wordt nader ingegaan op de in 2018 behaalde beleggingsresultaten. In de bijlage bij de jaarrekening is een volledig overzicht opgenomen van de beleggingen van het waarborgfonds.

Vennootschapsbelasting

Tot en met 2015 zijn de eerder opgelegde aanslagen vernietigd en de gedane nihil-aangiften gehonoreerd. Voor de jaren daarna zijn nihil-aangiften ingediend. Gezien het feit dat het opgewekte vertrouwen formeel niet door de belastingdienst is opgezegd en er voorts, bij gewijzigd beleid, een redelijke overgangstermijn in acht genomen dient te worden, neemt het Waarborgfonds het standpunt in dat over de jaren tot en met 2018 geen sprake kan zijn van verschuldigde vennootschapsbelasting.

De financiële positie van de Stichting

Verdere aangroei van het eigen vermogen

Het fonds is geheel gefinancierd met eigen vermogen. Dit vermogen is over het verslagjaar nagenoeg gelijk gebleven en bedraagt € 22,3 miljoen.

De resultaten

Het resultaat van de Stichting is ten opzichte van het boekjaar 2017 met € 78.000 afgenomen.

(in duizenden euro's)

Hogere rente/dividend opbrengsten	-29
Lagere bedrijfskosten	-9
Lagere opbrengst beleggingen	54
Hogere lasten i.v.m. notariskosten	62
Per saldo	<u>78</u>

De financiële positie

Hierna geven wij een overzicht van de financiële positie per 31 december. Dit overzicht richt zich in het bijzonder op de middelen die beschikbaar zijn voor de financiering van het werkkapitaal. De gegevens zijn ontleend aan de balans per 31 december 2018.

(in duizenden euro's)	2018	2017
Middelen op lange termijn		
Eigen vermogen	22.269	22.355
Vastgelegd op langere termijn		
Financiële vaste activa	19.598	17.834
Netto werkkapitaal	2.671	4.521
Middelen op korte termijn		
Kortlopende schulden en overlopende passiva	88	62
Beschikbaar (A)	2.759	4.583
Aangewend voor		
Vorderingen en overlopende activa (B)	254	287
Deposito's	2.250	3.652
Saldo beschikbare middelen (A-B)	255	644

De beschikbare middelen zijn afgenomen van € 644.000 ultimo 2017 tot € 255.000 ultimo 2018. Deze afname van € 389.000 is als volgt te analyseren:

(in duizenden euro's)	2018	2017
Herkomst		
Resultaat boekjaar		
Afschrijvingen financiële vaste activa	100	78
Aflossing en verkoop obligaties	1.310	625
Afname vorderingen op korte termijn	32	60
Toename schulden op korte termijn	25	
Deposito's en leningen u/g	1.627	247
Totaal (A)	3.094	1.010
Besteding		
Resultaat boekjaar	85	7
Aangekochte obligaties incl. agio	1.400	552
Hypotheekfonds ASR	2.000	
Afname schulden op korte termijn		4
Totaal (B)	3.485	563

Mutatie beschikbare middelen (A-B)

-389

447

M M A Z A R S

De beleggingen

Door inlossingen en verkopen van obligaties en de herbelegging van daaruit vrijkomende middelen in 2018 is de renteopbrengst van de beleggingen relatief afgenomen. Dit wordt veroorzaakt door de dalende rentepercentages op de nieuwe obligatieleningen dan wel op lagere rentepercentages op de anderszins aangehouden beleggingen. Bij de herbeleggingen wordt, om risico's zoveel mogelijk te spreiden en te vermijden, gestreefd naar een evenwichtige vervalkalender en een voldoende verdeling over de debiteuren.

De beurswaarde van de beleggingen in obligaties is, rekening houdend met de inlossingen en de aankopen in 2018, gedaald.

Verdeling portefeuille (naar resterende looptijden):	2018	2017
Max. 1 jaar	14%	8%
Obligaties tot 3 jaar	32%	33%
Obligaties > 3 jaar	54%	59%

De ontwikkeling van de resultaten van het belegd vermogen, voor afschrijvingen op agio en bewaarloon, is als volgt:

(in duizenden euro's)	2018	2017
Rente opbrengst obligaties/beleggingen	455	488
Overige rente/dividend	36	7
Totaal	491	495

Boekwaarde gemiddeld belegd vermogen (obligaties + liq.mid.)	22.116	22.106
Gemiddeld rendement o.b.v. waarderingsgrondslagen	2,22%	2,24%

Het waarborgfonds waardeert de obligaties tegen verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde. De stille reserve (beurswaarde minus boekwaarde) van de obligatieportefeuille is in 2018 gedaald van €1.445.000(1-1-2018) tot € 982.000 (31-12-2018).

Het behaalde rendement, berekend op basis van waardering tegen beurswaarde, kwam in 2018 uit op 0,37 % tegenover 0,26 % in 2017. In dit rendement is zowel de ontvangen couponrente als de (on)gerealiseerde waardemutatie begrepen.

De daling van het gemiddeld gerealiseerde rendement op de beleggingsportefeuille is als volgt te verklaren:

(in duizenden euro's)	Nominaal	% Berekende gem. rente
Portefeuille per 1-1-2018	16.690	2,77%
Afgelost en verkocht in 2018	1.310	4,67%
Aangehouden deel in 2018	15.380	2,78%
Aankopen 2018	1.400	1,25%
Portefeuille per 31-12-2018	16.780	2,68%

Risicoparagraaf

Ontwikkelingen binnen de overheid.

Het jaar 2018 heeft voor het MBO enerzijds in het teken gestaan van het afronden van de activiteiten onder het Bestuursakkoord 2014 waarin tot en met 2018 jaarlijks € 400 miljoen wordt ingezet voor prestatiebekostiging. Voor de bekostiging komt dit erop neer dat het onderwijs kan uitgaan van een continue ontwikkeling. De ramingen voor de toekomstige ontwikkelingen laten nog altijd vanaf 2020 als gevolg van de demografische ontwikkelingen een afname van het aantal deelnemers zien.

Anderzijds is de sector zich met het Regeerakkoord van het Kabinet Rutte III in de hand, gaan voorbereiden op nieuwe prestatieafspraken. Inmiddels is op 7 februari 2018 in een Bestuursakkoord tussen het ministerie van OCW en de MBO Raad vastgelegd dat ook voor de periode 2019-2022 jaarlijks ruim € 400 miljoen voor dit doel beschikbaar is. Anders gezegd, het onderwijs kan voor langere tijd ten aanzien van deze middelen uitgaan van een continue ontwikkeling

Financiële randvoorwaarden in 2018.

Binnen de sector wijken de financiële mogelijkheden voor het geven van onderwijs nauwelijks af van de randvoorwaarden zoals die in eerdere jaren geldig waren. Het beschikbare budget vertoont een lichte stijging en de deelnemersaantallen zijn nagenoeg gelijk gebleven. Individuele instellingen wijken uiteraard af van het gemiddelde sectorprofiel. Met name in krimpgebieden nopen de verwachte daling van deelnemersaantallen tot het nemen van maatregelen.

In het algemeen zijn de financiële prestaties van instellingen in 2017 stabiel te noemen en de verwachtingen over 2018 laten eenzelfde beeld zien. Het gemiddelde rendement van de sector als geheel van 0,5 mag gezien worden als een normaal en gezond rendement. Dat geldt ook voor de instellingen die gebruik maken van geborgde financieringen. Dit laat onverlet dat niet

over de gehele linie sprake is van een positieve ontwikkeling van de financiële positie van de instellingen waarvoor het waarborgfonds zich borg heeft gesteld.

Risico's ten aanzien van borgstellingen aan individuele instellingen

Tussentijdse signalen over mogelijke veranderingen in de financiële situatie van de instellingen worden door het Waarborgfonds nauwkeurig gevolgd en beoordeeld. Om dit zorgvuldig te doen worden in dergelijke situaties gesprekken met bestuurders van de desbetreffende instellingen gevoerd. De omvang van het vermogen van het fonds staat, gegeven de borgstellingstructuur, in een toereikende verhouding tot de omvang van de verleende borgstelling en met name tot de daaruit voortvloeiende jaarlijkse rente- en aflossingsverplichtingen.

Eén van de door het Waarborgfonds geborgde instellingen heeft op 1 augustus 2018 de status als onderwijsinstelling verloren nadat het ministerie van OC&W in maart 2018 niet akkoord is gegaan met het ingediende herstelplan. Het gevolg hiervan is dat de instelling thans werkt aan een gecontroleerde en financieel sluitende afwikkeling van de overige activiteiten (met name het afstoten van het vastgoed). De verwachting is dat dit in de loop van 2019 zijn beslag zal krijgen. Het waarborgfonds heeft borgstellingen afgegeven voor leningen van de instelling tot een totale schuldrest van € 5,0 miljoen per 31-12-2018.

Vooralsnog wordt er van uit gegaan dat de verkoopopbrengst van de onroerende zaken toereikend zal zijn om deze schuldrest volledig te voldoen. Het Waarborgfonds volgt de ontwikkelingen daarvan nauwgezet.

Bij een andere instelling is sprake van een zorgelijke liquiditeitspositie en derhalve van een verhoogde aandacht vanuit het waarborgfonds. De verwachting is dat deze instelling door genomen maatregelen volledig aan zijn verplichtingen kan blijven voldoen.

Vooruitblik

MBO-instellingen kunnen voor de financiering van hun vastgoed kiezen tussen financiering met eigen middelen, bankfinanciering op basis van hypothecaire zekerheid, bankfinanciering met borging door het waarborgfonds of schatkistbankieren. Als gevolg van de in het algemeen verbeterde financiële positie van instellingen, het teruglopende aantal nieuwbouwprojecten en het vaker kiezen voor huur in plaats van eigendom neem het aantal nieuwe afgesloten leningen af. Naast deze ontwikkeling ondervindt het waarborgfonds in toenemende mate concurrentie van het schatkistbankieren. Het bestuur onderzoekt de mogelijkheden om de voordelen van borging – ook bij herfinanciering - beter onder de aandacht van de sector te brengen. Uit recente aanbiedingen blijkt dat er tussen banken aanzienlijke verschillen bestaan bij de korting op de rentetarieven die worden gegeven bij geborgde ten opzichte van ongeborgde financiering.

Het waarborgfonds verwacht dat er in de sector meer samenwerkingsverbanden zullen ontstaan tussen mbo-instellingen onderling en tussen mbo-instellingen en andere organisaties. In verband hiermee zal worden onderzocht of het wenselijk en mogelijk is om ook bij bepaalde

vormen van samenwerking een borging te kunnen afgeven voor de financiering van vastgoed.

In 2017 en 2018 zijn geen nieuwe borgstellingen afgegeven. Het waarborgfonds is met enkele instellingen in gesprek over de mogelijkheden om voor financiering van nieuwbouwplannen een nieuwe borgstelling af te geven. Wanneer deze gesprekken daadwerkelijk leiden tot het afgeven van een borgstelling zullen wij het boekjaar 2019 naar verwachting weer met een positief resultaat kunnen afsluiten.

Ondanks de inspanningen om een zo gunstig mogelijk beleggingsresultaat te realiseren wordt ook het waarborgfonds geconfronteerd met de lage rentes en diensgevolge lage rendementen op de uitstaande beleggingen. Door de aflossingen op bestaande, relatief hoogrentende obligaties zullen de inkomsten uit beleggingen in 2019 verder teruglopen.

Het waarborgfonds hoopt in 2019 het vestigen van privatieve last bij de geborgde instellingen te kunnen afronden. Net als in 2018 zal dat in 2019 leiden tot extra (notaris)kosten.

Naar verwachting zal in 2019 de financiële afwikkeling van de instelling die de status als onderwijsinstellingen heeft verloren worden afgerond. Dit houdt onder meer in dat de eigendomspanden zullen worden verkocht en de (geborgde) leningen worden afgewikkeld. Vooral nog wordt niet verwacht dat het waarborgfonds als borg zal worden aangesproken. Ook in 2019 zal het waarborgfonds de ontwikkeling van de financiële positie van de geborgde instellingen op de voet blijven volgen. Met name zal aandacht worden besteed aan de meerjarenprognoses van de instellingen, mede in het licht van de verwachte toekomstige krimp van de studentenaantallen.

d.d. 13 maart 2019,

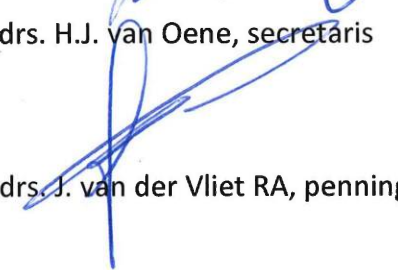
Bestuur Stichting Waarborgfonds MBO

drs. R.J. Risseeuw, voorzitter

drs. H.J. van Oene, secretaris

drs. J. van der Vliet RA, penningmeester

 MAZARS

BALANS PER 31 DECEMBER

(na resultaatbestemming in € 1.000)

(Alle bedragen in EUR)

ACTIVA

Financiële vaste activa:

Obligatieportefeuille	16.780	16.690
Lening lagere overheden	537	763
Hypotheekfonds ASR	2.000	
Agio	281	381
	<u>19.598</u>	<u>17.834</u>

Vlottende activa:

Vorderingen en overlopende activa	254	287
Deposito's	2.250	3.652
Liquide middelen	255	644
	<u>2.759</u>	<u>4.583</u>

Totaal activa

22.357

22.417

JAARREKENING

STICHTING WAARBORGFONDS MBO

	31.12.2018	31.12.2017
PASSIVA		
Eigen Vermogen:		
Waarborgdepot	9.983	9.983
Algemene reserve	12.371	12.379
Resultaat boekjaar	-85	-7
	<u>22.269</u>	<u>22.355</u>
Vlottende passiva:		
Crediteuren	35	25
Transitorische passiva	53	37
	<u>88</u>	<u>62</u>
Totaal passiva	<u><u>22.357</u></u>	<u><u>22.417</u></u>

JAARREKENING

STICHTING WAARBORGFONDS MBO

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

(in € 1.000)

	Realisatie 2018	Realisatie 2017
BATEN		
Opbrengst obligaties	455	488
Afschrijving Agio	-93	-78
Bewaarloon effecten	-42	-45
Koerswinst bij lossing en verkoop	2	12
	322	377
Dividend hypotheekfonds ASR	33	0
Overige ontvangen rente	3	7
	36	7
Totale baten	358	384
LASTEN		
Bestuurskosten	75	69
Bedrijfskosten	236	239
Notariskosten	91	29
Advieskosten	28	42
Accountantskosten	11	9
Overige kosten	2	3
Totale lasten	443	391
Resultaat	-85	-7

TOELICHTING ALGEMEEN

Grondslagen van waardering

Toegepaste standaarden

De algemene grondslag voor de waardering van de activa en passiva, alsmede voor de bepaling van het resultaat, is de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen voor de nominale waarde. De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen, zoals deze zijn opgenomen in Titel 9 Boek 2 B.W. en met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving en in overeenstemming met Rjk C1.

Bedrijfsactiviteiten

De stichting is actief in de sector van het Middelbaar Beroeps Onderwijs en houdt zich specifiek bezig met de borging van leningen bestemd voor huisvesting van instellingen.

Financiële vaste activa

De effecten worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, zijnde nominale waarde, vermeerderd of verminderd met agio resp. disagio (dit is in overeenstemming met de geamortiseerde kostprijs), of lagere marktwaarde in geval van een bijzondere waardevermindering. De lagere marktwaarde wordt per fonds vastgesteld. Door deze handelwijze zal minimaal de nominale waarde bij inlossing worden gerealiseerd en ontstaat, door de opbouw en samenstelling van de portefeuille, geen materiële afwijking van de waardering op grond van die bij de effectieve renteberekening.

Agio

Het agio betreft het ten tijde van de koop bestaande verschil tussen de betaalde beurskoers op het moment van koop en de lagere nominale waarde. Het agio wordt gedurende de restant looptijd afgeschreven ten laste van het resultaat. Indien de beurswaarde per balansdatum lager ligt dan de nominale waarde plus (het resterend deel van de nog niet afgeschreven) agio wordt het agio verminderd met dit verschil, met dien verstande dat het agio niet negatief zal zijn.

Disagio

Het disagio betreft het ten tijde van de koop bestaande verschil tussen de nominale waarde en de lagere betaalde beurskoers op het moment van koop. Het disagio valt gedurende de restant looptijd lineair vrij ten gunste van het resultaat.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, welke gelijk is aan de nominale waarde, onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, welke gelijk is aan de nominale waarde. De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar.

Grondslagen van resultaatbepaling

De baten en lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor vermelde grondslagen voor waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden verantwoord in het jaar waarin de activiteiten hebben plaatsgevonden. Het disagio wordt opgenomen op het moment van afgeven van de borging. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn.

Personeelsbestand

Bij de Stichting was in het boekjaar 2018 geen personeel in dienst. De werkzaamheden ten behoeve van het fonds zijn uitbesteed.

TOELICHTING OP DE BALANS

2018	2017
€ 1.000	€ 1.000

Financiële vaste activa

Het vermogen van de Stichting is, overeenkomstig het beleggingsstatuut, risicomijdend belegd.

Obligatieportefeuille, zie blz 28	16.780	16.690
Lening lagere overheden	537	763
Hypotheekfonds ASR	2.000	
Agio, zie blz 28	281	381
	<u>19.598</u>	<u>17.834</u>

De beurswaarde van de obligatieportefeuille bedraagt op 31 december 2018 € 17.757.000 (2017: € 18.131.000).

De stille reserve besloten in de obligatieportefeuille is daarmee afgenomen van € 1.843.000 tot € 977.000.

De marktwaarde van het Hypotheekfonds ASR bedraagt per 31-december 2018 € 2.032.000.

Vorderingen en overlopende activa

Rente obligaties	250	286
Overige rente/dividend	4	1
	<u>254</u>	<u>287</u>

Liquide middelen

Deposito's	2.250	3.651
Rekening courant	138	198
Beleggingsdepot	117	447
	<u>2.505</u>	<u>4.296</u>

Eigen vermogen

Waarborgdepot

Het waarborgdepot is in 1998 gevormd uit 2 stortingen van het Rijk.
Dit depot onderging in 2016 geen wijziging.

	2018	2017
	€ 1.000	€ 1.000
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap	9.076	9.076
Ministerie van Economische Zaken	907	907
Stand per 31 december	9.983	9.983

Algemene reserve

Stand per 1 januari	12.372	12.378
Saldo staat van baten en lasten	-85	-7
Stand per 31 december	12.286	12.371

Vlottende passiva

Crediteuren

Administratiekosten en secretariaat		17
Bestuurskosten	6	7
Bewaarloon effecten	10	0
Notariskosten	17	0
Overige	2	1
Totaal	35	25

Transitorische passiva

Kosten rating	6	0
Administratiekosten en secretariaat	15	0
Accountantskosten	11	9
Advieskosten	10	17
Service fee beleggingen	10	11
Overige	1	0
Totaal van de kortlopende schulden en overlopende passiva	53	37

Niet op de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Op grond van borgstellingsovereenkomsten heeft de stichting zich ultimo 2018 voor nominaal € 766 miljoen als borg verbonden. Dit betreft € 43 miljoen op grond van het A-traject als gevolg van de O.K.F.-operatie en € 723 miljoen op grond van B-trajecten (leningstanden bedragen ultimo 2018 € 12 miljoen, resp. € 407 miljoen) als gevolg van nieuwbouw en herfinanciering.

Tot en met 2018 is borging verstrekt voor € 19,9 miljoen aan leningen die in 2019 e.v. worden opgenomen. Zoals in het bestuursverslag uiteengezet is de totale MBO-sector uiteindelijk verantwoordelijk voor de uit borgstellingen voortvloeiende verplichtingen voor zover zij het vermogen van de Stichting aantasten met een ondergrens van € 9,98 miljoen.

Per 31 december is de verdeling van de borgstellingen in grootteklassen als volgt:

Omvang borging	2018		2017	
	Aantal instellingen	Totaal omvang	Aantal instellingen	Totaal omvang
< 5 mln	8	18.730.053	5	8.191.461
5-10 mln	8	52.211.924	11	72.120.338
10-20 mln	4	65.522.686	2	29.933.790
20-50 mln	3	96.438.498	4	92.118.496
> 50 mln	3	185.817.116	4	261.249.830
	26	418.720.276	26	463.613.915

In 2019 is de reguliere aflossingsverplichting op geborgde leningen € 31,6 miljoen.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

2018	2017
€ 1.000	€ 1.000

Baten

Opbrengst obligaties

Het netto resultaat uit obligatieleningen bestaat uit:

Rente obligaties met betrekking tot boekjaar	455	488
Afschrijving agio	-93	-78
Bewaarloon en provisies	-42	-45
Gerealiseerde winst bij lossingen en verkopen	2	12
Netto resultaat obligaties	322	377

Dividend hypotheekfonds	33	0
Rente bank en deposito's	3	7
	36	7

Totaal baten	358	384
---------------------	------------	------------

Lasten

Bestuurskosten

Vaste vergoeding bestuur	50	49
BTW over bestuursvergoedingen	17	15
Overige bestuurskosten	8	5
	75	69

WNT-verantwoording 2018 Stichting Waarborgfonds MBO

De WNT is van toepassing op Stichting Waarborgfonds MBO. Het voor Stichting Waarborgfonds MBO toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2018 € 189.000 (het algemene bezoldigingsmaximum).

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling

bedragen x € 1	drs. H.J. van Oene	Drs. J. van der Vliet	Drs. R.J. Risseeuw
Functiegegevens⁵	Secretaris	Penningmeester	Voorzitter
Aanvang ⁶ en einde functievervulling in 2018	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte) ⁷	0,2	0,2	0,2
Dienstbetrekking ⁸	nee	nee	nee
Bezoldiging⁹			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	23.344	30.313	25.446
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0
<i>Subtotaal</i>	<i>23.344</i>	<i>30.313</i>	<i>25.446</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum ¹⁰	37.800	37.800	37.800
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag ¹¹	N.v.t	N.v.t.]	N.v.t.]
Totale bezoldiging	23.344	30.313	25.446
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan ¹²	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling ¹³	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2017 ¹⁴			
bedragen x € 1	drs. H.J. van Oene	Drs. J. van der Vliet	Drs. R.J. Risseeuw
Functiegegevens ⁵	Secretaris	Penningmeester	Voorzitter
Aanvang ⁶ en einde functievervulling in 2017	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte) ⁷	0,2	0,2	0,2
Dienstbetrekking ⁸	nee	nee	nee
Bezoldiging ⁹			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	19.774	27.684	21.835
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0
<i>Subtotaal</i>	<i>19.774</i>	<i>27.684</i>	<i>21.835</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum ¹⁰	36.200	36.200	36.200
Totale bezoldiging	19.774	27.684	21.835

2018	2017
€ 1.000	€ 1.000

Bedrijfskosten

Dit betreft de kosten voor het in standhouden van de rating, de bureaukosten alsmede de secretariaatskosten.

Een nadere specificatie is als volgt:

236 239

	2018	2017
	€ 1.000	€ 1.000
Kosten verkrijgen en handhaven rating	42	40
Jaarrekening en begroting	27	31
Kosten administratie	12	10
Instellingscontacten en borgingstrajecten	59	38
Informatieanalyse	18	23
Bestuursondersteuning	57	76
Secretariaat	21	21
Totaal Bedrijfskosten	236	239

JAARREKENING

STICHTING WAARBORGFONDS MBO

	2018	2017
	€ 1.000	€ 1.000
Notariskosten		
Statutenwijziging	0	0
Vestigen privatieve last	91	29
	91	29
Overige kosten		
Accountantskosten	11	9
Advieskosten	28	42
Overige kosten	2	3
Totaal overige kosten	41	54
Totaal lasten	443	391

Ondertekening van de jaarrekening

Aldus vastgesteld, d.d. 13 maart 2019

Bestuur van de Stichting Waarborgfonds MBO

drs. R.J. Risseeuw
voorzitter

drs. H.J. van Oene
secretaris

drs. J. van der Vliet RA
penningmeester

15 MAART 2019

Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

OVERIGE GEGEVENS

Statutaire resultaatbestemming

De resultaatbestemming vindt plaats overeenkomstig artikel 12 van de statuten. Daarin is bepaald dat het vermogen van de stichting zal worden belegd volgens een door het bestuur van de Stichting vastgesteld beleggingsstatuut. De opbrengsten uit beleggingen zullen na aftrek van de kosten van het beheer van de Stichting worden toegevoegd aan het vermogen van de Stichting.

Resultaatbestemming 2018

Het bestuur van de Stichting heeft besloten het negatieve resultaat over het boekjaar 2018 toe te voegen aan de algemene reserve.

Dit besluit is als zodanig in de jaarrekening verwerkt.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: Het bestuur van Stichting Waarborgfonds MBO

VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN JAARREKENING 2018

ONS OORDEEL

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Stichting Waarborgfonds te Woerden gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Waarborgfonds MBO per 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn C1 Kleine organisaties zonder winststreven.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2018;
2. de winst-en-verliesrekening over 2018; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

DE BASIS VOOR ONS OORDEEL

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Waarborgfonds MBO zoals vereist de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags-en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekeningen en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- Het bestuursverslag;
- De overige gegevens;
- Aanvullende gegevens en specificaties.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

VERANTWOORDELIJKHEDEN VAN HET BESTUUR VOOR DE JAARREKENING

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn Kleine organisaties zonder winststreven. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

ONZE VERANTWOORDELIJKHEDEN VOOR DE CONTROLE VAN DE JAARREKENING

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan het bestuur dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met het bestuur over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Apeldoorn, 15 maart 2019

MAZARS N.V.

w.g.

drs. F. Mazenier RA

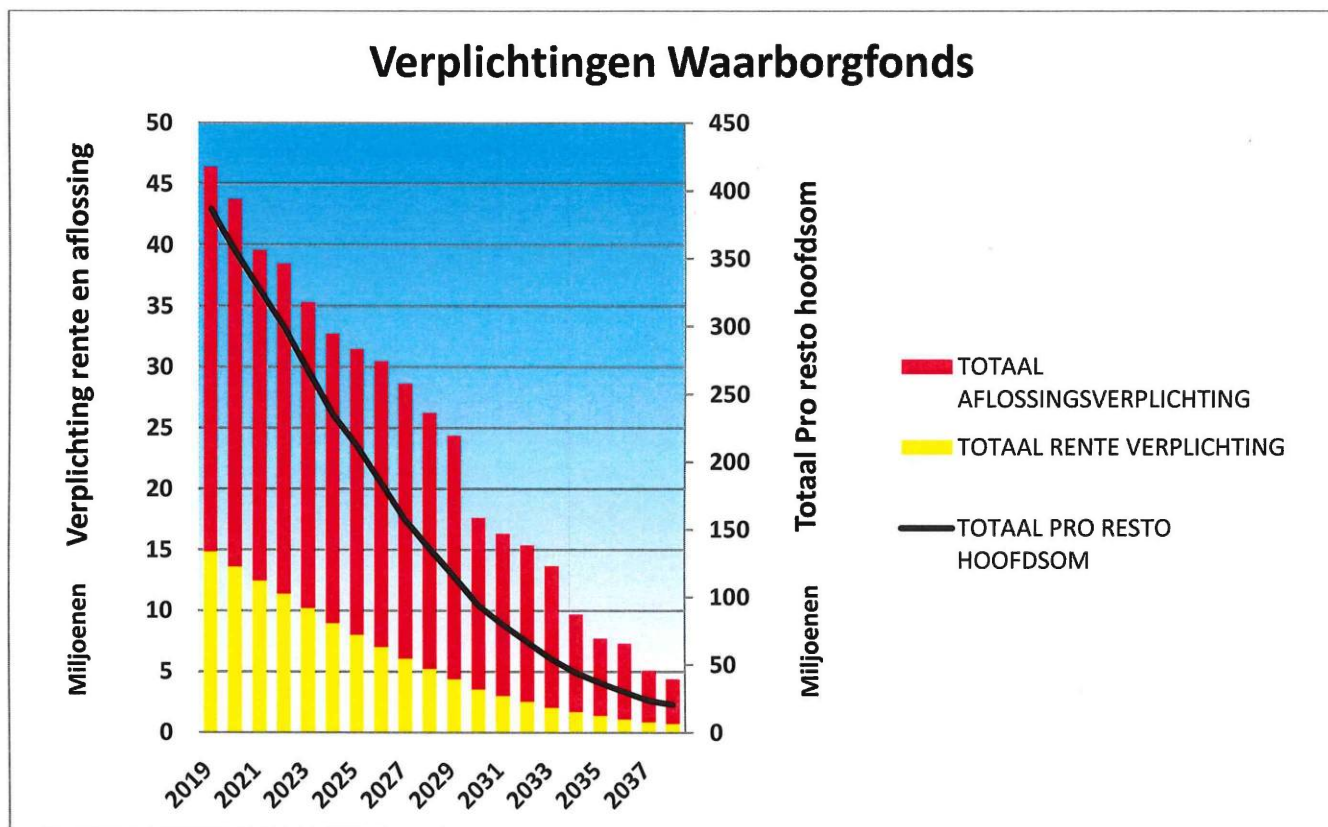
AANVULLENDE GEGEVENS EN SPECIFICATIES

Staat van obligaties, agio en rente 2018

volgnumm er	Isin-nummer	% Obligatie	Naam Obligatie	Nominale waarde	Jaarrente	Aankoop- bedrag	Mee-gekochte Agio	Afschrijvingen t/m 2016	Waarde Agio per 01-01-2017	Afschrijvingen agio 2017	Waarde Agio per 31-12- 2017	Beurskoers per 31-12- 2017	Beurswaarde per 31-12-2017
101	XS019764621	5.000%	Citigroup 04/19	400	20	378	-22	-18	-4	-2	-2	102,889%	412
107	XS025696786	4.375%	Rabobank Ned 06/21	450	20	422	-28	-20	-8	-2	-6	110,289%	496
119	XS021234206	3.875%	Ned. Watersch. Bank 05/20	450	17	418	-32	-24	-7	-2	-5	104,779%	472
120	XS021234206	3.875%	Ned. Watersch. Bank 05/20	450	16	386	-14	-11	-3	-1	-2	104,779%	419
138	XS0259231974	3.875%	BNG 09/19	400	16	409	9	7	2	1	1	103,583%	414
140	XS047826381	3.750%	BNG 10/20	910	34	967	57	52	5	2	4	104,294%	949
144	XS0463097237	3.875%	BNG 09/19	400	16	400	-1	0	0	0	0	103,583%	414
145	XS0212342066	3.875%	Ned. Watersch. Bank 05/20	400	16	402	2	2	1	0	0	104,779%	419
146	NL0000102275	3.750%	Nederland 06/23	720	27	793	73	40	33	6	28	116,770%	841
148	XS0821096418	2.250%	BNG 12/22	500	11	502	2	1	1	0	1	108,697%	543
150	AT0000386115	3.900%	Oostenrijk 04/20	500	20	547	47	32	15	5	10	106,729%	534
151	XS1040272533	2.000%	Pohjola 21	1.400	28	1.396	-4	-2	-2	-1	-1	104,112%	1.458
152	XS0801636902	3.250%	Nordea 22	1.300	42	1.410	110	49	61	12	49	109,868%	1.428
153	FR0011637743	2.375%	BPCF SFH 23	1.000	24	1.023	23	9	14	2	12	110,413%	1.104
154	BE0002474493	1.750%	Belfius 24	500	9	501	1	0	0	0	0	107,780%	539
155	XS1019709069	2.000%	Denia CLF 21	450	9	490	40	17	23	6	17	104,561%	471
156	IE00B6026194	5.000%	Ireland 20	400	20	501	101	50	50	17	34	109,900%	440
157	XS0469000144	4.125%	Danske 19	300	12	355	55	33	22	11	11	103,690%	312
158	XS0456178580	4.000%	Barclays BK 19	300	12	352	52	31	21	11	9	103,150%	309
159	XS1081041557	0.750%	Nationwide 19	300	2	307	7	4	3	1	1	100,434%	301
160	BE0002480537	0.375%	Belfius 19	300	1	302	2	1	1	0	0	100,546%	302
161	XS1111559685	1.250%	Abbey 24	1.100	14	1.121	21	6	15	2	13	103,864%	1.143
162	XS1183263400	1.125%	Nordea 25	300	3	298	-2	0	-2	0	-1	102,535%	308
163	XS0525602339	4.125%	Rabo 25	250	10	316	66	13	53	7	46	121,105%	303
164	XS1167204699	1.250%	Lloyds 25	400	5	416	16	4	13	4	8	102,109%	408
165	XS1166201035	1.250%	BFCM 25	300	4	317	17	9	8	3	5	101,518%	305
166	XS1369250755	1.625%	BNPP 26	400	7	432	32	14	18	2	16	104,645%	419
167	XS1218821756	1.000%	ABN Amro 25	350	4	363	13	7	6	2	4	101,086%	354
168	XS0755239471	3.250%	NWB 27	200	7	247	47	4	43	4	38	121,229%	242
169	XS1395021089	1.250%	Credit Agricool 2026	300	4	305	5	0	4	4	0	99,906%	300
170	XS1395021089	1.250%	Credit Agricool 2026	300	4	301	1	0	1	1	0	99,906%	300
171	PTBSRJUM0023	1.250%	Banco Santander 27	300	4	299	-1	0	-1	0	-1	101,090%	303
172	DE000BHY0G59	1.125%	Berlin Hyp 27	300	3	292	-8	0	-8	-1	-7	99,142%	297
173	XS1617831026	1.250%	BFCM 27	200	3	199	-1	0	-1	0	-1	99,820%	200
174	XS1856834608	1.375%	BFCM 28	300	4	301	1	0	1	1	0	100,042%	300
			Ingelst/gelicht in 2018:										
111	XS03945485	4.750%	Rabobank Ned 08/18				-4	-3	0	0	0		
112	XS03945485	4.750%	Rabobank Ned 08/18				-3	-2	0	0	0		
123	IE00B28HX02	4.500%	Ireland 07/18 Treasury 5T				-44	-39	-4	-4	0		
Totaal				16.780	444	17.469	639	266	373	93	281		17.757

OVERZICHT MOGELIJKE VERPLICHTINGEN UIT BORGOVEREENKOMSTEN

Toelichting

In deze grafiek zijn de mogelijke maximale jaarlijkse verplichtingen aangegeven op grond van de gesloten borgovereenkomsten. Uiteraard rusten deze verplichtingen in eerste instantie op de geborgde instellingen.

De kolommen geven per jaar een getotaliseerde som van de rente en aflossingsverplichtingen weer voor zover het de geborgde leningen betreft (schaal linkerkant grafiek).

De donkere lijn geeft de pro resto hoofdsommen per boekjaar weer volgens de schaal aan de rechterkant van de grafiek.

Buiten het saldo van het eigen vermogen beschikt de Stichting over een additionele buffer van ca. € 92 miljoen per jaar. De beschikbare middelen overtreffen de maximale verplichtingen ruimschoots.